

К О Н С П Е К Т

за държавен изпит на студентите от специалност

„Управление на здравните грижи”

ОКС „Магистър” след ОКС „Бакалавър” по УЗГ

I. Икономика на здравеопазването, здравен мениджмънт и здравна политика

1. Микроикономикс на здравното заведение и финансов мениджмънт

1. Икономика и здравеопазване. Предизвикателства пред здравната система. Базисни категории на здравната икономика. Специфика на здравните блага.
2. Основни категории и модели на здравната икономика. Моделът разход-полза. Моделът на потребителския избор. Как се измерва ползата в здравната икономика
3. Разпределение на ресурсите и здравните пазари. Пазарни структури в здравната сфера. Специфика на здравните пазари. Частни и публични провали в здравния сектор
4. Теория на разходите. Видове и значение на разходите. Разновидности на разходите използвани при икономическата оценка (директни, индиректни, неосезаеми и др.)
5. Сравнителна характеристика на моделите на финансиране и доставяне на здравни услуги.
6. Икономическа оценка. Основни понятия. Методи за икономическа оценка: анализ „минимизация на разходите”, анализ „разход-ефективност”, анализ „разход-ползност”, анализ „разход-полза”.
7. Калкулиране на себестойността на медицинските услуги. Основни понятия. Видове калкулации.
8. Методи за разпределение на непреките разходи.
9. Същност, роля, задачи и структура на финансовия мениджмънт на лечебните заведения. Финансовият мениджмънт и етиката в здравния сектор.
10. Източници на финансово-счетоводна информация за целите на финансовия мениджмънт. Годишен финансов отчет – елементи.

2. Здравен мениджмънт и здравна политика

1. Същност на мотивацията като процес. Основни групи мотивационни теории: инструментални, съдържателни и процесни теории.
2. Влияние на работната среда върху поведението на работещите в здравните организации: ролеви характеристики; характеристики на работата, поведение на ръководителя, характеристики на работната група, политика на организацията.
3. Организационна култура - същност и функции. Организационна, фирмена и корпоративна култура. Елементи на организационната култура
4. Характеристика на лидерството. Теории за лидерството. Основни принципи на лидерството. Различия между ръководител и лидер.
5. Факторът време при разработване и изпълнение на стратегии, оперативни планове, програми и проекти. Стратегическо управление на лечебните заведения. Планиране на целите във времето.
6. Времето и управление на задачи за изпълнение. Времето и отчитане на дейностите. Планиране и управление на ресурсите във времето. Времето и управление на документите.
7. Управление на времето и управление на промяната. Стрес и стресови ситуации по време на промяна. Дефиниране и измерване на стрес - факторите по време на промяна.
8. Здравната реформа и управление на промяната. Същност на реформата в здравеопазването, принципи, участници, подходи.
9. Същност, принципи, цели и приоритети на здравната политика. Формиране на здравната политика.
10. Връзка на здравната политика с другите профилни политики. Същност на концепцията „Здравна политика“ и „здраве“ в политиките.
11. Маркетингът в здравеопазването като социален процес. Функции на маркетинга на здравеопазването, свързани с управленския процес. Маркетингов микс. Специфични характеристики и начини на приложение на маркетинга в здравната сфера.
12. Характеристика на пазара и маркетинговата среда в здравеопазването. Видове пазари. Маркетингова макрообкръжаваща среда. Маркетингова Микрообкръжаваща среда. Конкуренция и пазар на здравните услуги.
13. Характеристика на потребителското поведение и ролята му в здравния маркетинг. Видове потребители на здравни услуги. Концептуални

модели на потребителско поведение - специфики в здравеопазването. Фактори, оказващи влияние върху поведението на потребителите.

14. Продукт и продуктов микс в здравеопазването. Същност и особености на здравната услуга като продукт. Концепция за жизнен цикъл на продукта.
15. Управление на маркетинговата дейност в здравеопазването. Маркетингови цели и маркетингови стратегии. Маркетингов план. Същност и специфики в здравеопазването.
16. Проектен мениджмънт в здравеопазването – същност и предназначение. Видове проекти и характеристики.
17. Елементи на проекта: цели, потребители, дейности, ресурси. Логически връзки между елементите на проекта. Подход на логическата рамка.
18. Организация на проекта. Формиране на екип. Модели на организационна структура за разработване и реализиране на проект.
19. Същност, роля, задачи и структура на финансовия мениджмънт на лечебните заведения. Финансовият мениджмънт и етиката в здравния сектор.
20. Източници на финансово-счетоводна информация за целите на финансовия мениджмънт. Годишен финансов отчет - елементи. Съдържание и основна характеристика на елементите на годишния финансов отчет.

II. Обществено здраве и информационни технологии

1. Промоция на здраве и глобално здраве

1. Съвременно разбиране за здравето като основа за разбиране на промоцията на здравето. Промоция на здравето – развитие на понятието.
2. Стратегии и приоритетни области на дейности за промоция на здравето.
3. Методи за промоция на здравето - партньорство за здраве, работа с общността и развитие на обществото, преориентиране на здравната система, използване на масмедииите.
4. Подходи за промоция на здравето – медицински подход. Скрининг – видове, критерии, характеристики на тестовете за скриниране.
5. Подходи за промоция на здравето – образователен, промяна в поведението, овластяване, социална промяна.
6. Места за промоция на здравето.
7. Процесът “глобализация” – същност, исторически корени и съвременно съдържание.

8. Концепция за глобално здраве. Глобални здравни ползи.
9. Транснационални здравни рискове.
10. Характеристики и здравни влияния на абсолютната и относителната бедност.
11. Глобална тежест на заболяванията.
12. Глобални проблеми и потребности, свързани с производството, разпространението и употребата на тютюневи изделия.
13. Глобални проблеми и потребности, свързани с производството, разпространението и употребата на алкохол.
14. Глобални проблеми и потребности, свързани с производството, разпространението и употребата на психоактивни вещества.
15. Глобално разпределение на здравната работна сила. Мобилност на здравните работници.

2. Информационни технологии

1. Информационни системи – същност. Видове. Здравни информационни системи - основни характеристики. Видове. Приложения.
2. Болнични информационни системи. Функционална структура. Архитектура.
3. Електронни медицински записи – същност, характеристики, видове. Хартиени и електронни медицински записи – сравнение.
4. Съвременни тенденции в организацията на медицинските данни. Електронни здравни записи – същност, характеристики.
5. Медицински бази знания. Общи понятия, характеристики. Видове.
6. Системи за подпомагане вземането на решения. Основни характеристики. Видове.
7. Сигурност на здравните информационни системи. Политики за сигурност.
8. Стандарти в здравната информатика. Видове. Организации за стандартизация.
9. Стандарти за предаване на медицински данни и формат на медицинските съобщения. Същност. Видове.
10. Стандарти за унифицирано представяне на медицински данни. Теоретични основи на кодирането и класифицирането.
11. Стандарти за унифицирано представяне на сестрински данни. Видове. Примери.
12. Кодиращи системи в медицината. Видове.
13. Класификационни системи. Номенклатури. Видове.
14. Здравни информационни системи като източник на здравна информация - същност, компоненти, организация, предназначение.
15. Здравни информационни системи на СЗО - обзор, примери.

16. Здравни информационни системи на други европейски институции и неправителствени организации - обзор, примери.

III. Андрагогика

1. Андрагогията като наука за образованието на възрастните. Възникване и същност. Понятие за андрагогически процес (модел на нотингамската група). Етапи на андрагогическия процес.
2. Същност на андрагогическия цикъл (модел на процеса обучение на възрастните хора). Съпоставка с педагогическия модел на обучение. Подробна характеристика на всеки един от петте етапа на цикъла.
3. Методически изисквания за планиране, организиране и провеждане на обучителен курс с възрастни.
4. Роля и място на контрола и оценката в обучението на възрастните. Методически изисквания за планиране, организиране и провеждане на контрола и оценяването на обучението на възрастните.
5. Възрастният човек като учащ се (определение за възрастен човек; основни допускания за възрастния като учащ се; специфични умения на ученето при възрастните; роля на общуването в процеса на обучение на възрастни).

ЛИТЕРАТУРА:

По I. Икономика на здравеопазването, здравен мениджмънт и здравна политика

1. Гладилов, С. Н., Е. И. Делчева. Икономика на здравеопазването. С., Princeps, 2009;
2. Болничен мениджмънт. Под ред. на Л. Иванов, Ж. Големанова. С., НЦОЗ, 2005;
3. Болнично управление. Под ред. на М. Попов. С. ИК Хераклит, 2002;
4. Давидов, Б., Болнична икономика. С., Св. Кл. Охридски, 2004;
5. Jacobs, P., J. Rapoport. The Economics of Health and Medical Care. Jones and Bartlett Publishers, 2004;
6. Santerre, R. E., S. p. Neun. Health Economics: Theories, Insights, and Industry Studies. Thomson, 2007;
7. McPake, B., L. Kumaranyake, L., C. Normand. Health Economics: Alternative Perspectives. Routledge, 2002;
8. Blank, R. H., V. Burau. Comparative Health Policy. Palgrave, 2004;
9. Drummond, M. et al. Methods of Economic Evaluation in Health Care Programmes. Oxford, 2005.
10. Курс с лекции по финансов мениджмънт.
11. Павлова М., Л. Коева-Димитрова, Управленско счетоводство на здравните организации, ИК "Стено", Варна, 2004.
12. Zelman W.N., M.J. McCue, A.R.Milikan, Financial management of health care organization: an introduction to fundamental tools, concepts, and applications, Blackwell Publishers Ltd, 2000.

13. Костадинова, Т., Управление на промяната в новите икономически условия, СТЕНО, Варна, 2011
14. Kotler, p., G.Armstrong, Principles of marketing, Pearson education, 2010
15. Костадинова, Т., Стратегическо управление на лечебните заведения, СТЕНО, Варна, 2006

По II. Обществено здраве и информационни технологии

1. Борисов, В. и кол., Промоция на здравето, АРСО, София, 1998.
2. Информационни системи - лекционен курс
3. Мирчева, И. Медицинска информатика - избрани теми. МУ - Варна, 2006
4. Тулчински, Т., Е. Варавикова. Ново обществено здравеопазване. Лотос 23, Варна, 2004.
5. Donev, D., G. Pavlekovich, L. Krajelj. Health promotion and diseases prevention, FPH-SEE, Skopje, 2007.
6. Downie, R.S., C.Tannahill, A. Tannahill. Health promotion. Models and values. Oxford university press, 2002.
7. Naidoo, J., J. Wills. Health promotion. Foundations for practice. Bailliere Tindall, 2000.
8. Seedhouse. D. Health promotion. Philosophy, prejudice and practice. Wiley & Sons Ltd., 2000.
9. Scriven, A., J. Orme. Health promotion - professional perspectives. The open University, 2001.
10. Tones, K., S.Tilford. Health promotion. Effectiveness, efficiency and equity. Nelson Thornes Ltd., 2001.
11. Ново обществено здравеопазване, Т. Тулчински, Е. Варавикова, под ред. доц. С. Попова, доц. И. Мирчева, доц. Н. Фесчиева, Фондация Отворено общество, София.
12. Георгиева Л. Здравни потребности на населението. Варна: СТЕНО, 2011.
13. Мутафова, М., Х. Малешков. Очаквана продължителност на живота в добро здраве. София: Херон Прес, 2001.
14. Khan HA. Making globalization work: towards global economic justice. Denver, 2008.
15. Lee K, Collin J (eds.). Global change and health. London: Open University Press, 2005.
16. Universal Declaration of Human Rights. G.A. res. 217A (III), U.N. Doc A/810 at 71, 1948.
17. World Health Organization. Global health risks. Mortality and burden of disease attributable to selected major risks. Geneva: WHO, 2009.

По III. Андрагогика

1. Грудева, М. Основни проблеми на педагогиката и андрагогията. Варна., 2010г.
2. Грудева, М. Процесът обучение във висшето медицинско училище. Варна., 2011г.
3. Грудева, М., В.Гюрова, Т.Костадинова. Методика на академичното преподаване. Варна, 2016г.
4. Гюрова, В. Андрагогията в шест въпроса. Габрово., 2011г.
5. Гюрова, В., В. Божилова. Магията на екипната работа. София., 2006 г.
6. Гюрова, В., В. Божилова. Как да обучаваме ефективно? (ръководство за обучители). София., 2010г.

7. Гюрова, В., Измерения на мениджмънта на образованието на възрастните. Габрово., 2013г.
8. Национална стратегия за учене през целия живот за периода 2014 – 2020 година
<http://www.government.bg/cgi-bin/ecms/vis/vis.pl?s=001&p=0228&n=5504&g>
9. Тоцева, Я., М.Белова. Проблеми на образованието на възрастните. София., 2001г.